

Олена Чеботарьова

завідувач відділу освіти дітей
з порушеннями
інтелектуального розвитку
ІСПП імені Миколи Ярмаченка
НАПН України,
канд.пед.наук, ст.н.сп.

Науково-методичне забезпечення реалізації змісту навчання дітей з КОМПЛЕКСНИМИ порушеннями розвитку

Олена Чеботарьова

завідувач відділу освіти дітей
з порушеннями
інтелектуального розвитку
ІСПП імені Миколи Ярмаченка
НАПН України,
канд.пед.наук, ст.н.сп.

Науково-методичне забезпечення реалізації змісту навчання дітей з КОМПЛЕКСНИМИ порушеннями розвитку

Науково-дослідна та експериментальна діяльність відділу освіти дітей з порушеннями інтелектуального розвитку у 2018-2020 роках

спрямовувалась на реалізацію

Законів України «Про освіту»,
«Про загальну середню освіту»,
Концепції «Нова Українська школа»,
«Про реабілітацію інвалідів в Україні»
«Конвенцію про права інвалідів»

Завдання діяльності
відділу

Розроблення науково-методичного та
корекційно-розвивального забезпечення
освіти дітей з інтелектуальними та
комплексними порушеннями
різних вікових груп
у контексті компетентнісного підходу

Тема дослідження:

Науково-методичне забезпечення реалізації
змісту навчання дітей з комплексними
порушеннями розвитку

Напрямок 12. Освіта дітей з особливими
освітніми потребами. Інклюзивне навчання

Мета дослідження:

Розроблення системи науково-
методичного та корекційно-
розвивального забезпечення освіти
дітей з інтелектуальними та
комплексними порушеннями розвитку.

Основні завдання, що розв'язувалися науковцями відділу у 2018-2020 роках:

- ✓ Аналіз проблем науково-методичного забезпечення реалізації змісту навчання дітей з інтелектуальними та комплексними порушеннями розвитку;
- ✓ Визначення методичних основ реалізації змісту корекційно-розвивального навчання дітей з інтелектуальними та комплексними порушеннями розвитку;
- ✓ Розроблення та впровадження оновленого навчально-методичного забезпечення змісту освіти дітей з інтелектуальними та комплексними порушеннями розвитку.
- ✓ Апробація результатів прикладного дослідження у практиці діяльності спеціальних закладів загальної середньої освіти та закладів з інклюзивним навчанням.
- ✓ Моніторинг впровадження результатів НДР.

Здійснено

Аналіз стану освіти дітей з інтелектуальними та комплексними порушеннями у контексті запровадження реформ НУШ та визначено основні тенденції її реалізації

Основні інноваційні освітні напрями

Розроблення
адаптованого змісту
шкільної освіти учнів

Розширення спектра корекційно-
розвивальних технологій навчання та
психолого-педагогічного супроводу

забезпечить

Різноманітні форми освітньої інтеграції школярів засобами компенсаторного, корекційно-розвивального, компетентнісно-орієнтованого навчання на основі урахування індивідуальних психофізичних можливостей дітей

Обґрунтовано

Модель компетентнісної освіти молодших школярів
з інтелектуальними порушеннями

Організаційна
(форми освітніх
закладів)

Змістова
(основні освітні галузі
знань та предмети
навчання)

Технологічна складова
(корекційно-розвивальні
напрями та технології їх
реалізації)

урахування

Особливостей пізнавальної, сенсомоторної, мовленнєвої діяльності учнів, необхідності попередження появи вторинних порушень пізнавального розвитку, а також формування здатності застосовувати отримані знання, вміння, навички комунікації та взаємодії у різних сферах життєдіяльності

Модернізовано

Зміст навчання дітей з інтелектуальними порушеннями

Типова освітня програма для навчання дітей з інтелектуальними порушеннями у початкових класах (для учнів 1-4-х класів)

передбачає

орієнтовний зміст навчального матеріалу, предметно-орієнтовані та життєві компетентності для дітей з інтелектуальними порушеннями

базис для розроблення освітніх робочих програм навчальних закладів

на основі

закладено диференційований зміст навчання для дітей з більшими та меншими пізнавальними можливостями

провідних позиції компетентнісно орієнтованої моделі навчання в світлі Концепції НУШ

*Розроблено та
апробовано*

Корекційно-розвивальні технології навчання та підтримки дітей з комплексними порушеннями розвитку

Напрями корекційно-абілітаційних технологій:

➤ психосоціальний

▶ **мовленнєвий**

соціально-побутовий

➤ лікувально-оздоровчий

➤ музично-ритмічний розвиток

➤ сенсорна інтеграція,
ерготерапія та нейрокорекція

Розроблено

Навчально-методичне забезпечення освіти дітей
з інтелектуальними порушеннями

передбачає

використання інноваційних
компетентісно орієнтованих освітніх
технологій в умовах спеціального та
інклюзивного навчання

базується

удосконалення пізнавальної,
комунікативно-мовленнєвої,
психомоторної, особистісної сфер
розвитку молодших школярів

Сучасне розуміння особливостей розвитку молодших школярів з порушеннями інтелектуального розвитку, формування у них ціннісних позицій, поглядів, переконань, мотивів, опанування способів діяльності, вироблення адекватної моделі соціальної поведінки, що забезпечується насамперед у процесі спеціального навчання та психолого-педагогічного супроводу

ОСНОВА АВТОРСЬКИХ РОЗРОБОК

Удосконалено

Вперше розроблено

Ключові тези

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
початкових класів з порушеннями
інтелектуального розвитку відповідно НУШ

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
5-10 класів

Зразок свідоцтва досягнень
учнів з порушеннями
інтелектуального розвитку
початкової школи

Функції:

соціальна,
мотиваційна,
діагностична,
корекційна,
розвивальна,
виховна

Урахування динаміки розвитку особистості, мотиваційної складової навчання, встановлення рівня засвоєння учнями системи опорних знань і умінь, життєвої компетентності, самостійності як у навчальній діяльності так і в соціальному довіллі

Специфіку діагностичної діяльності корекційного педагога у роботі з дітьми з комплексними порушеннями розвитку

[illegible]

Висвітлені особливості
діагностичного оцінювання
розвитку *передбачають*
урахування рівня сформованості
соціально-адаптивних навичок
(дієвість знань, умінь і навичок,
мотивація щодо успішного
засвоєння різних видів
діяльності) та *сприяють*
соціальній адаптації та інтеграції
дітей у суспільство

Розроблено

Методичне забезпечення психолого-педагогічного супроводу дітей з інтелектуальними порушеннями та їхніх родин

- ✓ Корекційно-адаптаційні технології навчання;
- ✓ алгоритм розроблення індивідуального освітнього маршруту, індивідуальної програми розвитку;
- ✓ організаційно-педагогічне забезпечення корекційно-розвивального освітнього середовища

Розвиток мовлення, ігрової, трудової, самообслуговуючої діяльності, сенсорного, статевого виховання, соціально-побутової адаптації, формування здоров'язбережувальних навичок, математичних та природничих уявлень

Розроблено

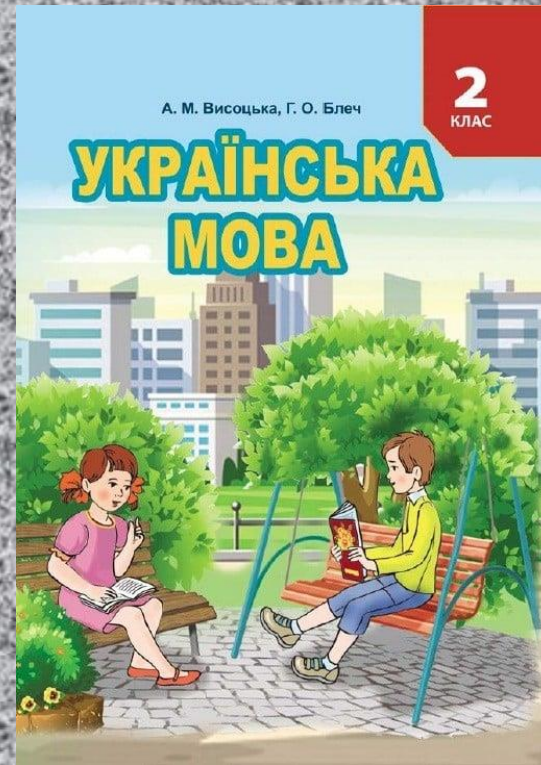
Дидактичні та методичні підходи щодо навчання дітей з інтелектуальними порушеннями в умовах дистанційного навчання

- ✓ покрокова *інструкція* щодо адаптації та подачі навчального матеріалу;
- ✓ важливі *корекційні прийоми*, які необхідно використовувати в процесі дистанційного навчання учнів, котрі мають різні інтелектуальні можливості;
- ✓ *рекомендації* педагогам та батькам щодо оптимального навчання, виховання та розвитку дітей з ІП на основі використання арсеналу дидактичних ігор та вправ, корисних онлайн-ресурсів тощо

Підручники

Аналіз результатів науково-дослідної та експериментальної діяльності засвідчив

Реалізація оновленого науково-методичного та корекційно-розвивального забезпечення освіти дітей з інтелектуальними та комплексним порушеннями розвитку сприятиме підвищенню ефективності процесу компетентнісного навчання школярів з різним ступенем порушення інтелектуального розвитку

Проводився **моніторинг впровадження** результатів НДР за темою

Підготовлена продукція

Основні виконавці НДР: штатних працівників (всього) – 7 чол., кандидатів наук, старших наукових співробітників – 6 чол.; наукових співробітників – 1;

Кількісні і якісні характеристики підготовленої наукової продукції

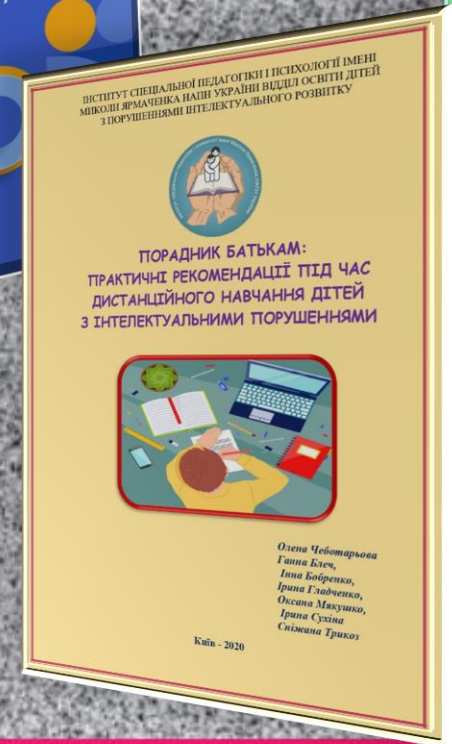
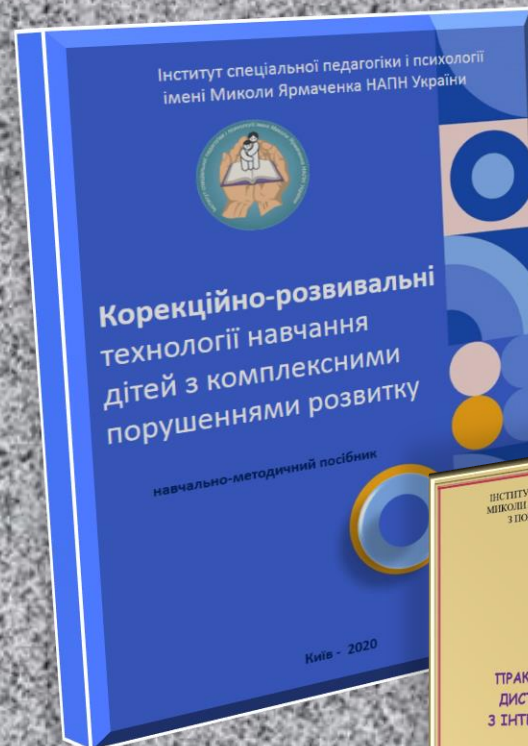
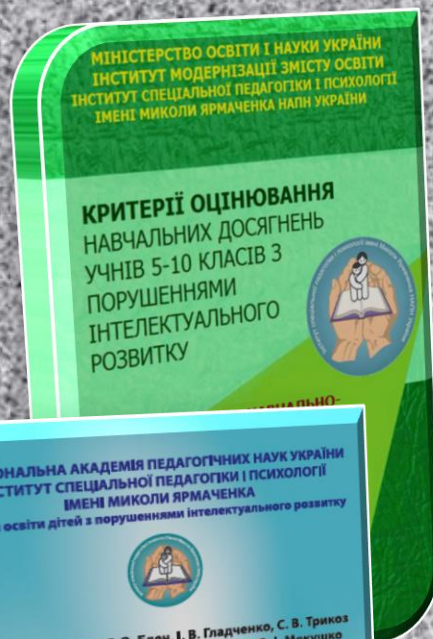
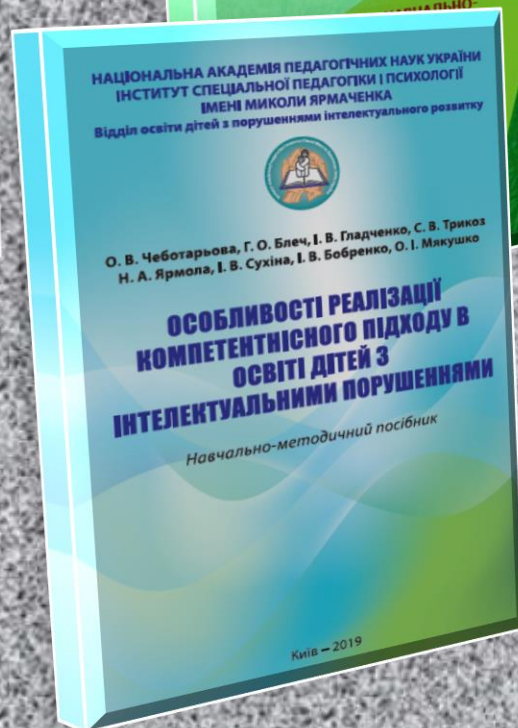
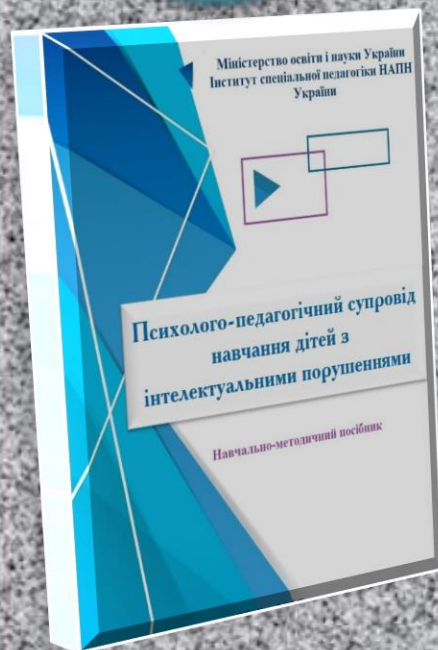
- Монографія (розділ) -1
- Посібники для батьків – 4:
- Навчально-методичні посібники -7
- Методичні рекомендації – 1:
- Навчальні програми – 4:
- Комплекти корекційно-розвивальних програм - 2

Статей 67:
статті у наукових фахових виданнях – 33,
матеріалів конференцій – 19.

Навчально-методичні посібники

Посібники для батьків

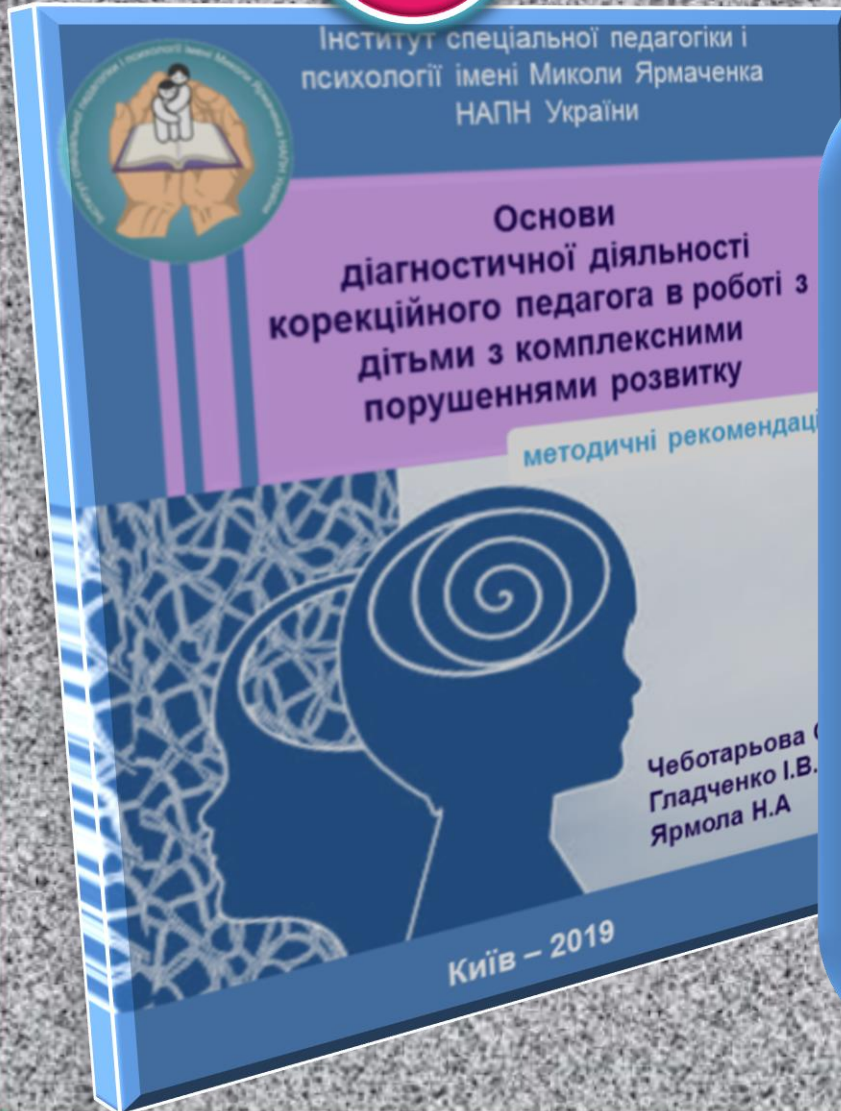
ЗМІСТ

1. Вступ
2. Ранній вік
3. Дошкільне дитинство
4. Шкільне навчання
5. Література
6. Корисні ресурси

Методичні рекомендації:

Охарактеризовано зміст та алгоритм процесу обстеження психофізичного розвитку дітей з комплексними порушеннями. Відзначено, що при діагностичному оцінюванні розвитку необхідно враховувати рівень сформованості соціально-адаптивних навичок, що виражаються у дієвості знань, умінь, мотивацій щодо успішного засвоєння різних видів діяльності та сприяють соціальній адаптації та інтеграції у суспільство.

Навчальні програми

Міністерство освіти і науки України
Інститут спеціальної педагогіки і психології
імені Миколи Ярмаченка

ТИПОВА ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
ДЛЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ
ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
ДЛЯ УЧНІВ 4 КЛАСІВ
З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ
ПОРУШЕННЯМИ

Київ – 2020

Міністерство освіти і науки України
Інститут спеціальної педагогіки і психології
імені Миколи Ярмаченка

ТИПОВА ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
ДЛЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ
ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
ДЛЯ УЧНІВ 4 КЛАСІВ
З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ
ПОРУШЕННЯМИ

Київ – 2020

Міністерство освіти і науки України
Інститут спеціальної педагогіки і психології
імені Миколи Ярмаченка

ТИПОВА ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
ДЛЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ
ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
ДЛЯ УЧНІВ 4 КЛАСІВ
З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ
ПОРУШЕННЯМИ

Київ – 2020

Міністерство освіти і науки України
Інститут спеціальної педагогіки і психології
імені Миколи Ярмаченка НАПН України

ТИПОВА ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
ДЛЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ
ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
ДЛЯ УЧНІВ 4 КЛАСІВ
З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ
ПОРУШЕННЯМИ

Київ – 2020

Комплекти корекційно-розвивальних програм – 2 (15 програм)

Міністерство освіти і науки України
Інститут спеціальної педагогіки і
психології імені Миколи Ярмаченка
НАПН України

Комплект програм з
корекційно-розвиткової роботи
для 1-4 класів спеціальних
загальноосвітніх навчальних закладів
для дітей з порушеннями
інтелектуального розвитку

Київ – 2018

Міністерство освіти і науки України
Інститут спеціальної педагогіки і
психології імені Миколи Ярмаченка
НАПН України

Комплект програм з
корекційно-розвиткової роботи
для 5-9(10) класів спеціальних
загальноосвітніх навчальних закладів
для дітей порушеннями опорно-
рухового апарату

Київ – 2018

Масові заходи

- ✓ Впродовж 2018-2020 року науковці відділу брали участь у масових заходах різного рівня

Всього - 171,
з яких 74 - міжнародного рівня

Впровадження
в практику

«Освітній вектор»:
«Використання інформаційно-комунікаційних технологій в освіті дітей з інтелектуальними та комплексними порушеннями розвитку»

ПРАКТИКО-ОРІЄНТОВАНА ПЛАТФОРМА

ТРЕНЕРИ:

- Чиботарьова Олена Валентинівна, КСПП;
- Белч Ганна Олександрівна, КСПП;
- Гладченко Ірина Вікторівна, КСПП;
- Ісак Валентина Володимирівна, директор спеціальної школи №19 м. Біла Церква;
- Драгошала Ірина Володимирівна, заступник директора з навчально-виховної роботи;
- Рибак Ольга Володимирівна, практичний психолог

Київ – Запоріжжя 2020

Проведення науково-практичних заходів

ІННОВАТИКА В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ
Дипломирована міжнародна виставка

International exhibit: WORLD EDU
WWW.INNOVOSVITA.COM.UA

ОН-ЛАЙН СЕМІНАР:
ФОРМУВАННЯ ПРИРОДНИЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

XII Міжнародна виставка освіти -2020

Співпраця з ВБО «ДаунСиндром»

ТЕОРЕТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

- ✓ *Визнання* домінантності компетентнісного підходу;
- ✓ *наукове обґрунтування* методичних основ забезпечення корекційно-розвивальної спрямованості навчання учнів з інтелектуальними та комплексними порушеннями розвитку; зменшення впливу дестабілізаційних чинників на формування особистості школяра;
- ✓ *розвиток* пізнавальної, мовленнєвої, сенсомоторної діяльності, особистісних здібностей учнів;
- ✓ *визначення* нових методичних підходів до реалізації змісту навчання української мови, математики, інтегрованих курсів «Навчання грамоти», «Я досліджую світ», «Мистецтво», «Технології», фізичної культури, соціально-побутового орієнтування та корекційно-розвиткових занять

ПРАКТИЧНА ЗНАЧУЩІСТЬ ДОСЛІДЖЕННЯ

- ✓ *Розроблення* програмного забезпечення з основних навчальних предметів для навчання школярів з інтелектуальними та комплексними порушеннями,
- ✓ комплексу корекційно-розвивальних занять з провідних напрямів (розвиток мовлення, соціально-побутове орієнтування, ритміка, лікувальна фізкультура), які призначено для практичного використання у освітньому та корекційно-розвивальному процесі закладів освіти,
- ✓ критеріїв оцінювання учнів з урахування особистісних та предметно-орієнтованих компетенцій

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

